

Ewa Kierzkowska-Kalinowska

Radom, m. Stanowiska 1 i 6

Informator Archeologiczny : badania 3, 304-306

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RADOM, m.
Stanowiska 1 i 6

Zakład Archeologii Wczesno-
średniowiecznej IHKM PAN
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Ewa Kierskowska-Kalinowska.
Finansował IHKM PAN. Stanowisko 1 - szósty sezon
badań; grodzisko wczesnośredniowieczne. Stanowisko
6 - pierwszy sezon badań; osada wczesnośredniowiecz-
na.

S t a n o w i s k o 1

Kontynuowano badania na południowym stoku grodziska "Piotrów-
ka" przedłużając i poszerzając wykop ubiegłoroczny.

W wyniku prac odsłonięto fragment konstrukcji obronnych gro-
du w postaci zewnętrznej części przekładowego wału drewniano-
ziemnego wraz z przylegającą doń ławą drewniano-ziemną oblicowaną
kamieniami, oraz drewniane umocnienia podnóża grodziska.

Wał zachowany do wysokości około 4 m sbudowany był z warstw
drewna poprzedzielanych około 10 cm grubości warstewkami drobnego
żwirku z piaskiem. Zwieńczony był prawdopodobnie konstrukcją dREW-
nianą, o czym świadczą wyraźnie ślady spaleniśny w rozsypisku.

Bezpośrednio do zewnętrznej ściany wału przylegała skarpa
/ława/, wysokości 1,5 m, usypana z żółtonkawego iłu, ziemi i pias-
ku, oblicowana kamieniami polnymi. W podstawie jej, jak i pod zew-
nętrzną ścianą wału, odsłonięto równolegle do siebie biegnące po-
tężne 2 drewniane belki, ułożone na ruszcie z patyków, konstruk-
cyjnie związane z opisywanym wałem, ale mogące być również pozosta-
łościami jakiejś starszej konstrukcji obronnej /?/.

Z umocnieniami grodu, najprawdopodobniej z jego późniejszej

fazy, łączy się konstrukcja drewniana odsłonięta u podnóża obecnego grodziska, w odległości około 11 m od zewnętrznej ściany wału. Konstrukcja ta wykonana była systemem skrzyniowym, z tą jednak różnicą, że każda skrzynia miała jedynie trzy ściany wzniesione z bierwion, zaś czwartą /od strony grodu/ stanowiła naturalna skarpa ziemna, w którą wkopane były poprzeczne bierwiona skrzyń. W trakcie badań odsłonięto jedną całą skrzynię /około 1,50 x 6 m/ i dwa narożniki /węzły/ następujących po obu jej stronach. Skrzynie biegły dłuższym bokiem równoległe do wału, a odległość między nimi wynosi obecnie ok. 0,5 m. Przestrzeń tę, jak również wnętrza skrzyń wypełniał piasek przemieszany z gliną, ziemią i kamieniami. Umocnienie to zachowało się miejscami do wysokości 5 warstw belek w zwęgłowanych narożnikach. Bierwiona odsłoniętej całej skrzyni były w połowie przedłużane i połączone skośnym zacięciem. Ściany skrzyń były od strony zewnętrznej wzmocnione w narożnikach i w połowie swej długości, pionowo wbitymi w podłoże grubymi palami drewnianymi. W odległości ok. 1 m od zewnętrznych ścian skrzyń odsłonięto równoległe do nich biegnące kłody, również wzmocnione wbitymi pionowo palami. Prawdopodobnie omawiana konstrukcja skrzyniowa była umocnieniem brzegu fosy, której badania przewidziane są w roku przyszłym, podobnie jak i badania wału przekładkowego.

S t a n o w i s k o 6

Osada położona w odległości ok. 100 m na południe od grodziska "Piotrówka". Badania miały charakter zwiadowczy i polegały na przeprowadzeniu badań powierzchniowych oraz wykonaniu dwóch niewielkich wykopów sondażowych.

W wykopach usytuowanych na skraju osady stwierdzono występowanie warstwy kulturowej z materiałem ceramicznym wczesnośrednio-wiecznym. W wykopie nr 1 natrafiono na fragment konstrukcji dREW-

nianej o bliżej nieokreślonej funkcji.

W trakcie badań powierzchniowych, w ziemi ornej znaleziono bardzo dużą ilość fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej /X-XII wiek/. kilkadziesiąt fragmentów ceramicznych dysz oraz kilka żyzew kościanych. W kilkunastu punktach stwierdzono rozorane piecowiska, w pobliżu których znajdowały się bryły żuźła żelaznego. Na podstawie rozrzutu powyższych znalezisk określono w przybliżeniu zasięg osady oraz jej powierzchnię /ok. 2 ha/.

W związku z systematycznym niszczeniem osady przez orkę, konieczne jest jak najszybsze jej zabezpieczenie przed dalszą dewastacją.

W roku 1970 projektuje się tu rozpoczęcie systematycznych prac wykopaliskowych.

RAJEC PODUCHOWNY, pow. Radom
Stanowisko 1

Muzeum Regionalne w Radomiu

Badania prowadził mgr Wojciech Twardowski.

Finansowało Muzeum Regionalne w Radomiu.

Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna.

Osada w Rajcu położona jest na piaszczystych wzniesieniach, przeciętych dwoma zbiegającymi się tutaj strumieniami.

Powierzchniowo stwierdzono, że ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego występują na rozległym terenie w postaci dużej ilości ceramiki oraz kilkunastu plam ciemnej ziemi z zawartością kulturową, wskazujących wyraźnie miejsca dawnych domostw. Szczególne nasilenie tych zjawisk występuje na cyplu między dwoma strumieniami